

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Óvár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft o. 6. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 80 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STRIN J. könyvkereskedése.

(D) Szemle. Most midőn kivált a francia lapok örömet beszéltek egy koalícióról az orosz, porosz és osztrák hatalmak közt, nem kevés kétséget vet ezen feltétel teljesítésére, egyfelől az orosz magatartásáról azon hír, hogy a Dunamenti és általában keleti igazgatásban Oroszország a francziával egyetértve működik, mert a mint egy bécsi tudósítása az A. A. Z.-nak állítja „Oroszország az utóbbi keleti háboruban azon tapasztalatot szerezte, hogy egy erős Ausztria fontos akadály a keleti orosz tervekre nézve; másfelől azon magatartás, mely Németország közvéleményét mind inkább vonja a porosz érdekek felé.

Felesleges e részben leírunk azon véres utczacsatát, mely Frankfurthban e hó 9-kén az osztrák, bajor és porosz katonaság közt történt, s hol több mint negyven ember sebesült meg, az ily katonakravakok, miknek tavaly is láttuk példáját, melyebb politikai jelentőséggel nem bírnak, s inkább csakis a németegység miben állásáról tesznek tanúságot.

Sokkal fontosabb ennél a német nemzeti egyet nagy gyűlése Coburgban, mely e hó 4-én tartott, s hol az egyetnek 500 tagja volt jelen a német külön államok kitűnőbb képességei közül. S azon kívül roppant közönség. E gyűlés egységes alkotmányt kíván porosz felsőbbség alatt. A gyűlésen folyt viták német szempontokból az összes osztrák állam eszméjét veszélyesnek tartják; ők a bundba csakis a német Ausztriát kívánják. „Németország legyen Németország — így szól Metz a választmányi értekezést olvasva — azért mi csak a német Ausztriát kívánjuk, és soha sem az egész birodalmat, mely csak Németország megsemmisítésére szolgál. Azt vetik ellentünk, hogy ez annyi mint Magyarország a szlávok karjaiba dobná. E részben semmi aggalom. A német magyar birodalom már ki fogja magát önállólag fejleszteni (werde sich schon selbständig entwickeln), míg közöttünk ők nem ülésezhetnének, nem tartozván a német nemzethez sat.”

Ezen argumentatio, mely a gyűlés helyeslésével találkozott, egész hírlapi csatát idézett elő. Az Ausztriához szító lapok összehasonlították, hogy bizonyos a magyar mágus tud ugy nemetlét, mint a poseni lengyelek, s még is az utóbbiak porosz érdekből készek a nemzeti-egylet hősei elfogadni a bundba. Más részről ellenteték, hogy valamely nemzetet nem képviselhet csak a fősztyála sat.

A Nürnberg. Corr. e kérdésben így okoskodik: „Hisz most is a német bund osztrák tartományaiiban m. e. 4 millió cseh és morva, néhány százezer illír és karinthiai, s szintannyi olasz él Isztriában s Tirolban; Poroszországban pedig egy sereg francia és vallón él a Rajna mellett, mint Laxenburgban is, porosz Silesiában egy sereg lengyel és lausici, Posenben lengyelek, kurlandok, litvánok, vendek. Hogyan hivatunk tehát össze egy német országgyűlést, ha abba minde nemzetek be nem léphetnek? Berlinbe megjelennek országgyűlésre a lengyelek, és beszélnek nemetlét, s a dolog jól megy. Angolhonban együtt ülnek a britek, skótok, irek és walisak, beszélnek angolul, s a dolog jól megy. Magyarországon a magyarokkal oroszok, oláhok, szerbek, horvátok, németek fognak összegyűlni, s képesek lesznek tanácskozni a népek közjöllette felett azon egyszerű okból, mert valószínűleg a régi latin nyelv helyett a magyart használnak. Tehát ha csak a nyelv a kérdés, nem érthető miért ne léphetne a bundba egész Ausztria?”

Igy is a Nürnberg. Corr. Azonban ha a koburgi vitakozás részleteinek sértő és ingerlő hangját tekintjük, éppen nem lelkünk abban semmi kezességet azon egyetértésre nézve, mely egy osztrák-porosz koalíció létesítésére nézve mulhatlanul szükséges, sőt ugy látszik, hogy a német nemzetiség kebelében a porosz-osztrák antagonizmus még inkább foly most mintvalaha.

Hogy ezen viszály mennyire segíti elő a francia és orosz terveket, valamint az olasz egység gyors kifejlődését, azt igen könnyen beláthatni.

IV. Közlemény) a Kolozsvárott létező erdélyi nemzeti színház állandósítására tett adakozásokról. — Az eddigi közleményekben 181. adakozótól volt közölve 21,029 o. f. 5 kr. 9 arany egy tallér; 182) Jakab György gyűjtőbiztos (Fogarás) készpénzben adott 10 forint. 183) Telman József 15 ft. 184) Fülöp Elek 2 ft. 185) Tóth József 4 ft. 186) id. Hersényi László 10 ft. 187) Brust Lajos orvosudor 4 ft. 188) Uzoni F. Izsák 5 ft. 189) Wehrer Sámuel 4 ft. 190) Rákosi József 4 ft. 191) Baló Sámuel 2 ft. 192) Melényi Károly 10 ft. 193) Fogarás városa 20 ft. 195) Lázár Jakab 10 ft. 195) Pánczél Károly ref. lelkes 4 ft. 196) Novák János 2 ft. 297) Mástiz M. 1 ft. 198) Zakariás 1 ft. 199) Ferenczi István 1 ft. 200) Keresztényi Antal 1 ft. 204) Pap Péter 2 ft. Eddig mind Fogarásból. 202) Kovács Mihály kis-solymosi unitarius lelkes (Kis-Solymos) 1 aranyat 203) Bocsanzy Adolf (Szlágy-Somlyó) 50 t. urbéri pap. 204) Hollaki Albert 50 ft. urb. p. 205) Kovács László 50 ft készpénz. 206) Lázár János 10 ft. 207) Huberth Iván 20 ft. 208) Kolozsi Antal 5 ft. 209) Benedikty László 5 ft. 210) Csóka Sándor 5 ft. 211) Kovács Sándor 10 ft. 212) Gecsy Farkas 10 ft. 213) Mihálos Elek 8 ft. Eddig mind Sz. Somlyóról. 214) Zilah város 500 ft o. é. 215) Polgári Lajos (Zilah) 10 ft. 216) Zakkay János plébános (Z.) 5 ft. 217) Vincze Ferencz 5 ft. 218) Czél Benő 10 ft. 219) Koronka Lajos 10 ft. 220) Abrahám János 5 ft. 221) Dr. Kálmán Lajos 10 ft. 222)

Harmath Ferencz 5 ft. 223) Mükedvelők bizonyos előadások jóvedelmét ajánlották fel. 224) Bereczky Károly 5 ft. 225) Zsadányi Vitéz Gerő 2 ft. Eddig mind Zilahról. 226) Fronig Imre (Szederjes) 100 ft. urb. pap. 227) Nagy Mihály szinigazgató és társulata (Sz. Keresztúrról beküldött) 44 ft. 80 kr. 288) Cseh Miklós (Szent-Katolán) 10 ft. 229) Cseh Katalin 5 ft. 230) Cseh Ignác 10 ft. 331) Szent-Katolna közönsége 10 ft. Eddig Sz. Katolánról. 323) Szinkovics Ignác (Kézdí-Vásárhely) 5 ft. 223) K. Horváth Ignác (Kézdí-Mártonfalva) 100 ft. 234) Vajna Ferencz 5. f. 235) gróf Traun Ferencné gr. Bethlen Borbára (Pesten) 400 ft. 236) Szamos-újvár városa 500 ft. 237) A kolozsvári nagy casino 1580 ft. Az eddigi közleményekben együtt van adva: 24,520 ft. 85 kr. 10 arany, egy tallér. (Folytatjuk).

Az erdélyi gazdasági-egylet igazgató választmányának alelnök b. Huszár Sándor elnökelete alatt augusztus 6-án tartott ülésének főbb tárgyai: 1) A kertészeti és szőlőszeti szakosztály jelenti, hogy a kolozsvári szőlőhegyeken nyár elején egy penészgomba fejlett ki, mely először egyes pontokban a szőlőlevél alján jelenkezik, s azután némely tökéken, főleg a fiatal leveleket egészen ellepi; az ily módon megtámadt levelek megvastagodnak, elfonnyadnak, mi által a rendes nedvforrás és a levél kiszáradt életműködése megakad. A szakosztály ezen méltó aggodalmat ébreszthető, Kolozsvár vidékén eddigelő ismeretlen jelenség természetét és sajátosságait kiismerésére nézve maga részéről minden lehető intézkedéseket megtett, s most a választmányt kéri, hogy ezen betegség rövid rajza leírása mellett az ország börtörvidékein többekhez felszólítást intézzen, hogy figyelmüket e tárgyra fordítva ha valahol ehhez hasonló jelenség mutatkozik, e fölül szerzett tapasztalataikat az igazgató választmányal közölni sziveskedjenek. A választmány az indítványt elfogadja. 2) B. Bánfi János ajánlata a választmány az egyesület számára a következő külföldi gazdasági lapok meghozatalát rendeli: Gazdasági füzetek, Wildatöl, Lipesből; Chemischer Ackersmann, Stöckhardtöl, Drezdából; Journal d'agriculture pratique, Párisból. 3) Ez ülés alkalmával az egyesület tagjai közé léptek: gr. Toldi H. Lajos, mint alapító, és gr. Lázár Kálmán mint részvényes tagok. A pénztárnok egyuttal jelenti: hogy a pénztárba befizettek, gr. Toldi H. Lajos 100 ftot kész pénzben; Pekri Sándor 100 rft, gr. Haller József 200 rft, Sárpatki Sz. László 50 rftot urbéri papirban; kötelevényeiket beadták Korda György 100 ft, Pekri Dénes 25 ft, Pekri István 25 ft, és Réz Sámuel 25 ftokról.

Az igazgató választmány szept. 6-án gr. Mikó Imre ő nagyméltósága elnökelete alatt tartott ülésének jegyzőkönyvi kivonata. 1. Tárgyalás alá vévén a közgyűlés által hozott és eligazítás végett a választmányra bízott ama két rendbeli határozatot, melyeknél fogva a közgyűlés a választmányt hatalmazza fel, hogy az egyet kertjét deszkapalántal vétesse körül, redély léczeztetet emeltesse; és hogy gazdasági kísérletek tétele végett egy néhány holdnyi földet kibérelhesse; a választmány, miután a közgyűlés megújította azon határozatát, mely az egyet alapító tőkéje elkölthetlenségét mondta ki, a közgyűlés közelebbi határozatait egyszerű életbe nem léptetheti, ennél fogva abban állapodik meg, hogy a rendelkezhető pénzrőhöz képest a javításokat rendre téteti meg, sorozat szerint annak adván elsőbbséget, a mi leginkább elkerülhetlen. 2. Az őszire Kolozsvára hirdetett terménykiállítás rendezését a kedvezőtlen időjárás okozta silány gyümölcstermés lebetlenévé tévén, a választmány annak megtartását jobb időkre halasztotta, mi felől a magyar kertészeti társulatot és a t. cz. gazdaközönséget jó előre értesíteni az illetőknek meghagyta. 3. A marosvásárhelyi és háromszéki gazdasági kiállításokra maga részéről képviselő küldöttséget nevez ki. 4. Honi szőlőművelési és borászati viszonyainkról az egyesület magának bővebb tudomást akarván szerezni, e czélra az idén Alsó-Fejérmegyében a Hegyalján és Hunyadmegyében teendő borászati körutra a választmány bizottmányt nevez ki, melynek tagjai: alelnök b. Huszár Sándor, Kocsi Károly, Nagy Ferencz és titoknok Nagy János; a bizottmányban a vidéki tagok közül közreműködésre felkéri, a Hegyalján b. Kemény István, Fekete Pál, Foszty Ferencz és ifj. gr. Teleki Domokos urakat; Alvinczen Pál Imre urat; Hunyadmegyében gr. Bethlen Olivér, gr. Kun Gothárd, dr. Lészay Dániel, Lorényi József urakat. A küldöttség állomásai lesznek: Czelnán october 10—11; Alvinczen oct. 12-én; Szászváros és vidékén october 13—15. 5. A magyar tudós academia az egyesület igazgatóságát felszólítja, hogy közviszonyainkra vonatkozó statisztikai adatok összegyűjtésére kinevezett bizottságát feladta megoldhatóságában elősegítse, felkéri különösen, hogy a mezei gazdaságra, a földhitelez, a fekvő javak értékének változására, a dohány egyedárusságra, az ország egyes vidékein divatozó napszámra vonatkozó adatokat gyűjtse össze, és a bizottsággal közölje. A választmány a tisztelt academia felszólítását a legnagyobb készséggel fogadja, s a maga részéről egy e tárgyban folytonosan működő bizottmányt, valamint az ország egyes vidékein bizottmányát feladatában elősegítő biztosoknak kijelölésére elnök ő nagyméltóságát kéri fel. 6. A nógrádmegyei gazdasági-egyletnek honfias meglez szavakkal írt üdvözlét a választmány örömmel vévén, fiatal pályatársát viszont üdvözl. 7. Elnök ő nagyméltósága, gr. Kornis Sámuel ur által az egyetnek díjazásokra küldött 15 darab aranyat, valamint alelnök b. Huszár Sán-

dor, Zeyk József tagtársunk által kiállítási díjazásra gyűjtött 8 darab aranyat és 51 ftot a választmányának átadják, mit a választmány köszönettel fogad. A pénztárnok jelenti, hogy gr. Was Albert 100 ft. Barsai Ákos 100 ftot urbéri papirban befizettek. Nagy János, titoknok.

A birodalmi tanács teljes ülése szept. 10. — A birodalmi tanács szept. 10-én megkezdte ismét teljes üléseit. Az ülés az elnök főherczeg bevezető beszéde által nyitott meg. Ö Fensége aztán felszólította Clam és Széchen grófokat, mint előadókat, hogy a jelentést felolvassák. Széchen gróf azon kérdést teszi, vajjon egész terjedelmében, vagy csak töredékekben olvassa-e fel azt. A birodalmi tanács ez utóbbit kívánta, mely után a főjelentés bevezetése, és az albizottmány jelentése az udvar, kabinetiroda, birodalmi tanács, a miniszter-konferenciák, ellenörködési hivatalok, s külügy-, cultus- és oktatásügyi ministeriumok budgetjeiről felolvastatik.

Az udvar budgetjét illetőleg (5,962,900) Hartig gróf megjegyzi, hogy kívánatos volna ezt a birodalmi tanács vitakozása alól tökéletesen elvonni. A szónok nem találja illelnek, hogy e tárgybán összegek határozatlanok meg. Apponyi gróf, az előtte szólt nézeti ellen beszél, s Andrassy, Almásy, Széchen, Nostiz grófok, Korizmicus püspök és Jakab polgármester által pártoltatik. Salm herczeg hasonlóképp Apponyi gróf indítványát pártolja. Kiemeli különösen, hogy az udvar költségvetése ez előtt a birodalmi tanács elé terjesztetett. Mindenesetre határozó e tárgyra nézve, hogy miután Ö Felsége a költségvetést a birodalmi tanács elé terjeszteti jónak látta, egyuttal annak illetékességét is elismerte. Strozsmayer püspök jobban kifejti a költségvetési jelentéstételeit, kiemelve a legmagasabb udvar gazdálkodását, s indítványozván, hogy a birodalmi tanács ezért Ö Felségének legalázatosabb köszönetét fejezze ki. A birodalmi tanács tagjai felállanak, s Ö Felségére egyhangulag éljent kiáltanak. Azon kérdés vitatása, vajjon a költségvetés a birodalmi tanács vizsgálatának alája vetessék-e, folytatatik. Végre szavazáshoz kezdnek, s a birodalmi tanács többsége, főlemelkedés által a vizsgálat mellett nyilatkozik. A kabinetiroda költségvetése (72,000) alkalmat ad Borelli grófnak egy hosszabb beszédre olasz nyelven. Szónok ugyanis azon hibás nézetből indul ki, hogy a kabinetiroda a kormány valódi székhelye, hogy az állam legfontosabb ügyei onnan intéztetnek, s hogy több baj, mely fölött a kormányzatban panaszok fordulnak elő, onnan származik, mert a kabinetiroda, csekély budgetje mellett nem alkalmazhat kellő erőket stb. Salvotti báró magyarázza az előbbi szónok szavait, Borelli gróf néhány szóval felvilágosittatik tévedéséről, s az ülés a további tételekre tér által. A birodalmi tanács költségvetése (289,000) a miniszteri konferenciáké (16,900) szó nélkül elfogadtatik, csak az ellenörködési hivatalok budgetje (4,608,000) szolgált okot komolyabb vitákra. A jelentés ugyanis azon ohajtást fejezi ki, hogy az ellenörködési jog egyszerűsítésék. Barkóczy gróf e kívánság részletesebb formulázását ohajlja. A pénzügyminiszterium nevezzen ki egy bizottmányt, mely az ellenörködési rendszer iránti javaslatokat kidolgozza. Ez ellen Hartig gróf megjegyzi, hogy minden kifejtés itt felesleges, mindaddig, míg a főkérdés, azon alapelvek ugyanis, melyek a kormányzatra nézve érvényre emelhetnek, elhatározva nincs. Ezen alapelv folytán a külügyminiszterium költségvetése, (2,461,600) elfogadtatik, ellenben a kultus- és oktatásügyi budget, (4,984,7000) nagyon heves vitára szolgált okot, mely vita több irányban elágazván, néhány óráig tartott. Sokaknak sok volt szíven, és alkalmat vettek maguknak ki is mondani azt, nem tekintvén arra, hogy gyakran oly részletes kérdésekbe bonyolodtak, melyek fölött a birodalmi tanácsnak határozni joga nincs. A legkitűnőbb szónokok egyike volt Mager ur (Erdélyből). Ő felémli azon sérelmeket, melyeket Erdély protestáns lakói szenvedni kénytelenek. A nagyfejedelemség törvényeire és szerződéseire hivatkozik, idézi a Leopoldféle szerződéseket, hogy bebizonyítsa, miszerint Erdélyben a négyféle hitvallásnak egyenlősége kimondott. Az egyenjogúság azonban sok részben nem léptettetett életbe; az erdélyi protestánsok, joagaikat sértve látják a katolikus házassági törvény azon szabályai által, melyek a vegyes házasságokra nézve sat. érvényesek, s végre azon körülmény által, hogy az erdélyi protestáns papság a tízedek elvesztéséért illő kárpótlást nem kapott. Szónok aztán a concordatumra tér át, s azon kellemetlen benyomást vázolja, melyet az nemcsak Németországban, hanem az erdélyi protestánsok közt is tett. Szónok ohajtásai két pontra oszlanak. 1. indítvány a concordatum átvizsgálására. 2. A birodalmi tanács, az egyenjogúság elvén alapuló indítványban, minden vallásfelekezetek egyenlőségét, mint birodalmi alaptörvényt, mondja ki. Schaguna püspök saját felekezete sérelmeit sorolja elő. Ohajlja, hogy a kultusministeriumban egy külön osztály állítsassék fel a görög-nemegyesültek vallástgyeire nézve, mint ez a protestáns ügyeket illetőleg már megtörtént. Panaszolja, hogy az abrudbányai realiskola még sem állítottott fel, bár felállítására már 1853-ban kimondottott. Krainski (Gallicia) a többek között a krakói egyetem szigorú körülményeit rajzolja, dacára annak, hogy gazdag alapítványai vannak. Thun gróf, miniszter, az előtte szólnak fel, hogy a krakói egyetemet illető alkudozások folyamatban vannak. Petrino báró (Bukovina) Mager ur panaszaihoz csatlakozik; hazájában is sok

rövidséget szenvednek a görög-nem-egyesültek. Különösen kiemelt szónok az iskolai rendszert, melynek minemisége a gazdaság alapítványoknak meg nem felel. A többiek közti panaszok, hogy a szatsvai iskolát morva tanítókkal látják el. Thun gróf azt feleli, hogy e módhoz folyamodni kényszerítés volt, hogy az iskolát általában véve megnyitassák: a románok között képességgel bíró egyéneket találni nem lehet. Petrinó báró ez okot elégtelennek tartja: a ki keres, az talál. Schaguna püspök e körülmények által azon kérelemre érzi magát hivatva, hogy ott, hol helyi viszonyok kívánatosak teszik, a szokásos tanítói vizsgák mellőztessenek. Stroszmayer püspök fájlatja, hogy a vitaközlés irányt vett. Clam gróf ily sokoldalú óhajok és panaszok után látja, hogy mily helyesen járt el a költségvetési bizottság, midőn indítványait általános tételekben tette meg. Végre a költségvetésre nézve szerkezetváltozást indítványoz. Indítványához képest az eddigi szöveghez még e következő tétel melléklendő, mely: „a hitfelekezeti viszonyoknak a méltányosság és jog kívánalmaitól képesti végleges és törvényes elintézésére” utaljon. Ezen tételnek a költségvetési bizottság jelentésébe felvétele által Mager ur óhajait elintézték. Széchen gróf büszke arra, hogy oly országban származik, melyben a különböző vallásfelekezetek egyenjóságú gyakorlatilag életbeléptetett, s hol a különböző hiten levők békésen megférnek egymás mellett. De éppen mivel ily országban származik, hiszi, hogy elmondhatja tapasztalatait, melyeket több országgyűlésen szerezni alkalmat volt. Ezen tapasztalatok tanítják meg őt, hogy mi sem veszélyesebb, mint ily általános elvek kimondásával, minők Mager ur óhaját, új forrongási elemet juttatni a különben is izgatott tömeg közé. Végül megelégedve veszi, hogy Mager ur kizárólag erdélyi törvényekre és diplomáciai traktátumokra hivatkozik, és reményli, hogy más alkalommal szintén nem mulasztandja el azt. Egyébiránt gr. Széchen, Clam gróf indítványa értelmében szólott. Jakab szintén megelégedést fejezi ki a fölött, hogy Mager ur az érintett törvényekre hivatkozott. Moesonyi ur a görög-nemegyesültek felekezeti viszonyairól beszélve, az egyesült felekezetek pro-selyű-fogadásait ellen panaszok. Barkóczy gróf beszédében, szintén Magerhez fordul. Nem minden szeszély nélkül emlékezteti, mily jól érezték magukat az erdélyi protestánsok, az ősi törvények alatt, s hogy azon derék törvények akkor jöttek létre, midőn még semmiféle kultus-vagy oktatásiügyi minisztérium nem örködött a vallásfelekezetek viszonyai felett. Hartig gróf megjegyzi, hogy ezen panaszok elintézése, az illető minisztérium körébe tartozik. Stroszmayer püspök a concordatumnak védi, s azt állítja (a protestáns Mager ellenében), hogy az olyan kérdés, mely a katolikusokat, és nem a protestánsokat illeti. Maschirevics görög-nemegyesült püspök (Temesvár) kívánja, hogy hitfelekezetek ugyanazon segélyezésben (95,000) részesüljen, mely a magyarországi protestánsoknak utalványoztatott. Korizmic püspök, a mellett, hogy a vallásbeli meggyőződéseket tiszteli, illetékeség hiánya miatt nem érzi magát azon helyzetben, hogy ez indítványokat pártolhassa. Mert vagy nem változik az eddigi kormányforma, és akkor a minisztérium köréhez, vagy változik, és akkor más fórum elé fog e viszonyok szabályozása tartozni. Thun gróf bővebben szól e sérelmekről. Kívánja, hogy a magyarországi protestánsok számára határozott 95,000 forint ne legyen vita tárgya; ha a magyar protestánsok ez összeget igénybe nem veszik, akkor azt a birodalom más országban levő protestáns alatti valói hasznára lehet fordítani. Szivesen juttatna segélyösszeget a többi vallásfelekezetek részére is, csak volna miből. Végre elismeri azon lehetőséget, hogy a minisztérium is hibázhatott. (Folytatjuk.)

Az erdélyi kölcsönös jég- és tűzkármentő társulat állása kimutatása, 1860 aug. hó 31-kén biztosított érték:

Tűzkár ellen júl. hó végével	5,291,640 ft 03 kr.
Gyarapodás auguszt. havában	740,294 „ 13 „ 6,031,937 ft 16 kr.
Jégkár ellen júl. hó végével	1,010,519 „ 12 „
Gyarapodás auguszt. havában	4,018 „ 60 „ 1,014,537 „ 72 „
Összesen	7,046,474 „ 38 „
Társulati fedezési pénzerő tűzbiztosítási ághban:	
1859-ik évről különféle áthozatok	21,191 ft 88 kr
Új betételek aug. végeig	35,200 „ 70 „ 56,392 „ 58 „
Kölcsönös jóállási alap részvény tőke helyett díjpótlék értékben	306,762 „ — „
Jégbiztosítási ághban:	
1859-ik évről különféle áthozatok	14,719 „ 29 „
Új betételek aug. végeig	30,398 „ 24 „ 45,117 „ 53 „
Kölcsönös jóállási alap részvény tőke helyett díjpótlék értékben	91,194 „ — „ 499,466 „ 11 „
Kamat betételek	636 „ 28 „
Főtartalék alakítására 115 db. előlegezési jegyben	11,500 „ — „
Testületek és egyesek kamatozó ideiglenes betétele (depositum)	9,120 „ 18 „
Összesen	520,721 „ 57 „

Káresetek a főnnebbi napig

Tűzszakban 1859-dik évben 103 s 1860-ban 87 Jég „ „ „ 322 „ „ 167 A múlt évi összes biztosított érték volt 8,265,512 ft 58 kr. 598,704 ft 42 krajczárnyi fedezési pénzerővel, mely összeg reménylhető nem sokára tulszárnyalva leend.

Az erdélyi kölcsönös jég- és tűzkármentő társulat igazgatósága Kolozsvárt, szept. hó 1-jén 1860-ban.

— Kölcsönös jég- és tűzkármentő intézetünk főnnebbi kimutatása alkalmából meggyőzendő, hogy habár e társulat jelen év kezdetére 3,192,368 ft le nem járt biztosított tőkét hozott át, mindazonáltal eddigelé a 8-dik millióban gyarapodik, mely közel félmillióval magasban áll, mint a közelebb elmulrt évben ugyanez időbeli összeg. A biztosított tőkéje ellenében fedezetül többet képes egy félmillióval felmutatni; ennél fogva dr. E. A. Masius szerkesztése alatt Lipcsében megjelent szaklap „Rundschau der Versicherungen“ júniusi füzet 188-ik oldalán, ezen hazai intézetünkről azon kitüntetett észrevételeket, „hogy hazánkban csak is ezen társulat által egyedül van a kölcsönösség elve, megfelelő emberbarátias modorban képviselve, s hogy e társulat a legnagyobb biztonsággal nyújtja, a mit csak kívánni lehet“ a számok fejlődésével folytonosan igazolhatóság szemmel látható. De ez egyszerűsége azon örvendetes meggyőződéshez is vezet, hogy a nagy közönség, dacára egy ellen, 7 nagy részvételtartással erős versenyének — társulatunk emberbarátias elveiről: „testvéries egyesülés által ugyanazon egy célra egymással kezelve fogva haladni“, hová tovább annál fogékonyabbá válik.

Dézs, szept. 11. 1860. — A „Kolozsvári Közlöny“ külön rovatot nyitott báró Eötvös József, a magyar tudományos akadémia elnöke, s a közkezdesség publicista és író erdélyi körutja leírásának; de még eddig abban nem olvastam, hogy nálunk is megfordult; pedig aug. 13-kán Dézsben járt, s itt egy 5 személyből álló küldöttség fogadta a dézsi társalkodási egyület nevében, T. I. volt országgyűlési követ tolmácsolá a megyei lakosság és városi polgárság érzelmeit, azután egyesek tisztelgését fogadta, s megnézvén az iskolákat, templomokat s egyéb történeti nevezetességeit városunknak rövid ebéd után tovább folytatta útját Beszterce felé, út társával báró Bánffy Alberttel és kedves fiával Loránddal. Hogy nagyobb kitüntetéssel nem fogadtuk, oka azon körülmény, hogy az érkezéséről távirati sürgöny szinte egyszerre érkezett a kedves vendégeknél. Mintha csak így szólott volna távozása alkalmával a „bucsu“ költője.

„Ha visszatérek, boldogulva hon Hadd lássam népedet virányidon.“

A napokban igen érdekes vendégeink voltak: Janin Hendri és Louiztestvérek éjszaki-Amerikából New-orléansból lelkes és szép késztültségű fiatal emberek a híres német tanár Cotta kíséretében, kik N.-Bányáról jöve városunkat utjukba ejtették, s mint bányászaton buvárkodó egyének Erdély nevezetesebb bányái vizsgálgatják, s tanulmányaik végeztével Californiában szándékoznak megtelepedni.

Az idős testvér éji állomásukon az ide 2 órai távolságra fekvő Jenő helységében a gr. Teleki Domokos vendéglőjében felejtette pénzelt tömött tárcáját, mit csak Kolozsvárt vett észre, maga se tudá hol veszté el, visszautazott s Jenőben is betért a kocsmába, hol a vendéglovs nyújtá felé már messzéről tanuk előtt lepecsételt tárcáját érintetlenül. E fogadói becsületesség igen meglepte az amerikai utazókat s fölkértek ezen eseménynek hírlap utján közzé tételét, mit én örömet teljesítek.

Az idei termés eredményéről vidékünkre nézve még határozatlan nem szólhatok. Csak a szalmás gabonáról; mi szalmájában bőven termelt, de kevés magot ereszt. Egy kalangya búza csak egy osztrák mérőt, a rozs valamivel többet, de nem egészen 1 1/2 vékát ereszt. Ma a törökbúzaszedés is megkezdett, igen szép időnk jár.

r. l.

Szászváros, szept. 3. 1860. — A szászvárosi reform. tanoda a forradalom után lefolyt nehéz, és válságos évekkel kapcsolatban volt rontó körülmények eredményében csekély anyagi erején nem gyakorolhatta azon üdvös hatást, mit neki első alapítói, t. i. I. Rákóczi, Barsai és Apafi fejdelmeink kitűztek, mit a forradalom előtt híven teljesített, hogy t. i. a bölcsészeti tanfolyam is virágzóvan benne, évenként 300—350 növendéknek világosította értelmét, s a Hunyad- és Zarándmegyek más-elemű tengerében apróságokként elszórt magyarságot, és protestantizmust a felolvasdástól megmentette. Anyagi ereje ugyan is kevés tőkéből, melyet B. Naláci József, gr. Teleki Sámuel és Barsai Ábrahám adtak, és a sebeshelyi tizedből állott; a gróf Kun Zsigmond alapítványához még ma sem lehetvén hozzá nyulni. Ezek jövedelméből fizette az igazgató tanárt, s pótolta csekélységgel a köz- vagy osztálytanítókat azon fizetést, mit kaptak a gyermekek promissziójából (így hívták azon tisztelgést, mit minden gyermek tetszése szerint, s a szokás vagy díjat kiszabta mértékben adott az osztálytanítónak téli és nyári vizsgálatok előtt). Csekély volt ugyan e tanítói fizetés, de még is a forradalom előtt elég arra, hogy a köztanító éljen, ruházkodjék, s valamit félretegyen, mivel felsőbb tudományokat magasabb iskoláinkban hallgathasson. Tanítót pedig eleget lehetett kapni, úgy, hogy az intézet a válogathatás boldogságában volt, mert a bölcsészeti tanfolyamot kitünőleg végzett ifjakból válogatta az alsóbb osztályok köztanítóit, a felsőbb osztályokéit pedig az enyedi főiskolából hívta; hol megint volt mód válogatni. Ezen felül a bölcsészeti tanfolyam növendékei az alsóbb osztályokbeli gyermekek erkölcsére, szorgalmára felügyelvén, s azokkal a tanulmányokat megértetvén, midőn egyfelől e jutalom őket tanulásuk folytatásában segítette, másfelől lehetővé tette, hogy a vidéki gyermekeknek az atyai és anyai gondviselés kiptótlanságát, s a köztanórákon értetlenül maradt tárgyak megértve felfogathassanak. S mindez jutányos áron.

De a forradalom után mindez úgy szólva megszűnt, a sebeshelyi tizedért csak 1859-ben kapott az iskola legelőbb előleget; s még maig sincs megváltva; a tanulók száma úgy lepadt, hogy az összes tanulók tandíja alig bírta meg egy tanuló fizetését. Ennek eredményében csak 3 osztályú elemi iskola telhetett ki anyagi erejéből. Ily iskola azonban Szászvárosban, hol a luth. szász atyafiaknak jól rendezett német tanfolyam nagyobb iskolájuk van, a mult és jelen politikai viszonyok között csekély vagy éppen semmi értékkel sem bír, s bírna.

De közbelépett nagyszerű segélyével és áldozatával a nagyenyedi főiskola, s az igazgató-tanár fizetésének legnagyobb részét elvállalta; az erdélyi ev. reformátusok mltsos egyházifőtanácsa pedig egy tekintélyes, befolyásos egyénekből álló bizottságot nevezett ki, gróf Kun Kocsárd főgondnok, Barsai László főgondnok, ifj. b. Kemény István, Kendeffy Sámuel, Puj Elek, gr. Bethlen Olivér, Lukács Farkas, Bágya Károly, Bruz Ferencz, Lészai Dániel, gr. Toldalagi Victor, Jakab Beniamin, Pap István, Dané István személyökben, a végre, hogy ezek a szász-városi ref. tanintézet anyagi fölségelésére gyűjtögessek a buzgó hazafiaktól alapítványokat. E bizottság el is járt küldetésében, fölkereste a távolabbi buzgó honfiakat, elment a tanoda környékében lakó tehetősebb, és hőkeblő magyarokhoz; s e fölkeresésben kifáradhatlan munkálkodtak gr. Kun Kocsárd, Barsai László, mint elnökök, Zeyk József, s Dané István, mint tagok.

Még nincs bevégezve a bizottságny körűgött munkálkodása, s azon 30 ezer pfínek, mely a végre szükséges, hogy e tanintézet algyamasim lehessen, két harmadánál több ki van szerezve.

Hogy a jelen- és utókor, a mostani és későbbi nemzedék ösmerhesse azon érdemes honfiakat, és honleányok neveit, kik ez iskola ügyét felfogták, s anyagilag támogatták, hogy a jelenkor áldást kérhesse istentől nyomdokaikra, a jelen- és jövőkor pedig tisztelhesse, dicsőítthesse, és áldhassa emléküket: az iskolai előljáróság az alapítók emlékkönyvébe saját kezeikkel íratva bőséges segélyeiket, s neveiket, és hírlapok útján kívánja emléküket az utókorunk átadni:

Hos ager penna metuente solvi Fama superstes.

(Vége következik.)

Szász-Régen, szept. 6. 1860. — Isten segedelme után derülni kezd a magyar népevelés ege nálunk is! Éppen 20 éve, hogy a helybeli refor. egyház a magyar-régenitől külön vála, kezd önerején fennállni, és éppen 20 éve, hogy a szász-régeni egyháznak nem volt iskolája. — Annyi idő alatt növendékeink a derék szász atyafiak és romai katolikusok népiskoláikban nyerték tanításukat. Már most megérhetők az esztendő, a napot, hogy mi is saját vérünkben való iskolánkban nevelhetjük gyermekeinket.

Bár nagy erőfeszítéssel, tetemes áldozattal kis egyházunk tisztességes tanítói laknak és iskolának vála házat bérlett, és 300 oszti. é. forint tanítói fizetést szabott, minek kétharmadát a városi majorsági pénztár fogja fizetni.

Nagyreményű kis iskolánk folyó hó 1-jén meg is nyitott 45 növendékkel, s azóta a növendékeknek még mind szaporodik számuk. Tanítói székét most egyenlő többit nem állíthatunk, hanem reméljük, hogy nagylelkű alapítók további pártolását s a szülők szeretetét és bizalmát kiérdemelve: leg-alább is egy, három tanító által vezetendő népiskolának örvendhetünk.

Isten segítse a hazafias igyekezetet!

G. Lajos.

Cserhalomtáj. — Besztercei ez évszaki évszaki vásárunk vásárunk lejárt. Népesebbet ennél övtizeden tul nem láttunk. A baromvásár kitünő volt. Távól vidékekről jött kereskedők felemelt áron fizették a számos bevásárlásokat. De minden más egyéb árucikknek is volt kelete, s kivált a földmives osztály jutányos áron tehette bevásárlásait. A baromvásár tartama alatt auguszt. 25 osztattak ki a lótenyészési állandíjak is. A 25 darab arany jutalmat Varró Lajos hidvégi kisbirtokos nyerte; ki a bizottság felszólítására 2 db aranyat egy anyertes számába be nem eshetett derék csikós-kanczaj szász polgárnak ajánldékozott. Eljén! Csikós kanczáikért 6 aranyat kaptak Farkas Károly mátéi, Darkó Károly galaczi, Németi Sándor kékesi derék gazdatisztek. Somogyi Sándor veresegyházi helyv., Ekkard József tekei ágost. hitvallású lelkesek dicsőítő oklevelet kaptak.

A 15 db aranyat 3 éves kancza csikójával Kis József abafaji gazda-tiszt Erdély hírneves kanásza nyerte el. 66 db aranyat nyertek 3 éves kancza csikókkal Zöldi János a hírneves báró Bornemisza Sándor abafái derék, és Farkas Károly mátéi gazda-tisztek, Klée M. chel besztercei földmives, és gyarmati Sándor n.-nyulasai szintén derék gazda-tisztek. De nevezetes volt az érdekelték egy nagyobb része s más velek baráti viszonyban levők ebéd fölötti azon vitaközlése, miszerint az oly gazdasátnál, hol kellő igás erő és haszon marha nincs, a jelenben jövedelemlről szó sem lehet, és így is inkább az erődik el, hogy a jószág földjeinek termő ereje javul, s a természetnyént nem kell fuvarozni, hanem az azt fölemlesztett disznó, marha, liba a lábán hajtandók vásárra, hol mintjól tartott csak elkél, míg a gabona annyiszor csekély áron is el nem adható. Továbbá az érintettek az iránt egyeztek meg, hogy évenként betakarodás után egyik vagy másikukhoz gyűljenek össze, s értekezzenek a fölöl, hogy a lejárt év tapasztalata nyomán, a jövő évre, melyik gazdasági ágra lenne kitünőbb figyelem fordítandó. Így, így uraim, így gazdaszatunk felvirul. Így a nagybirtokok józan kezelése által a szükségképpen ki czel: hogy szolgálgjon mint-tal a földmives osztálynak, és hogy a főur birjon jövedelemmel, köztaníteteinket az ösők példájára gyamolítani, el fog erődni. (r. l.)

Ujdonságok.

Szomorú jelentés. Csiki Sámuel orvosudor mind saját, mind gyermekei: Mária, Miklós és Teréz, úgy szintén jelen- és távollevő rokonai nevében legbensőbb szívfüjdalommal jelenti a családi gyászban résztvevő t. cz. közönségnek, hogy forrón szeretett neje, született Stemmer Julia szerencsétlen égésből keletkezett s hat hétig tartott rothasztó láz következtében, miután a ker. anyaszentegyház kegyzsereiben páldás ájtatossággal részesült, f. hó 14-én estlő 9 órakor, élete 38-dik, boldog együttlétök 21-dik évében, Radnóthon jobb életre szenderült. Az elköltözött lélek porsátorát bánattal, könyekkel állják körül férj, gyermekei, testvérei, számos rokona és tisztelőinek hosszu és tisztos sora. A kisenvedett nőnek meghidegült teste saját kívánsága következtében a kolozsvári sarkterben édes anyja mellé fog letétni. Lelkéért az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 18-kán d. e. 10 órakor a piaczi anyateplomban fog a Magasságbelinek fölajánlatni, melyre a szives résztvevők szomorú tisztelettel meghívataknak stb. Kolozsvárt, szept. 15. 1860.

kat és Umbriát szintúgy mint sz. Péter szűkebb területét sérthetlenné nyilvánítsa stb.

— Az utolsó sürgöny Nápolyból f. hó 8-ról jelenti, hogy a piemonti zászló leng valamennyi erőddön; s hogy Garibaldi az összes nápolyi tengeri erőit piemonti tenger-nagy Persano parancsnoklata alá adta, ki már a diktator megérkezése előtt azzal fenyegetőzött, hogy tüzelni fog a Gaetában menő hajókra. Garibaldi Nápolyban megmérhetlen sok hadianyagot s a bankban 80 milliót talált. A székesegyházban ünnepes Tedeumot tartott Gavazzi atya Victor Emanuel és Garibaldit kiáltó énekek közt.

— Garibaldi Nápolyban a Foresteria palotában vette lakását. Az erkélyről a néphez beszédet tartott, mely körülbelül így hangzott: „Valóban helyesen teszitek midőn e napnak örvendetek, melyen a rátok nehezedett kényuralom véget ér s a szabadság új időszakát derül reátok. Köszönöm e lelkes fogadtatást, nem a magam, de Italia nevében, melyet közreműködés-tekkel egyesíteni segítettetek, a mi által nem csupán Olaszország, hanem egész Európa hálaát kiérdemelték. Csak 5 egyén volt kíséretében. A levelezők nem győzik magasztalni azon szerénységet és nyugalmat melylyel az éljenző népség hódotát fogadta. „A legjobb hatást gyakorol a népre a diktator azon tette, hogy sietett a sz. Januariusi székesegyházba, nyilvánosan hátat adni Istennek az olasz ügynek diadaláért. Olyanok is, kik ellene el voltak fogadva, elálmélkodtak arczatán, oly szende és mégis erőlyes, s oly földmily diadal közepette. A hűségnek legkisebb árnya sem látható rajta. Szerényen s nem nyíltsággal köszöntgetett, s kezét szorította minden előkelőknek, kik előtte meghajoltak, köztük Liberio Romanonak, a kivel hosszasan társalgott. Öltözte egyszerű vörös ing, egy vállára vetett kendővel, melybe csusz bántotta kezeit teszi, szürke nadrág és oldalán egy kard. Pillantása leirhatatlanul szende. De olykor élénken villog fel szeme, mint midőn látott egy papot ablaka előtt örömeinek nagyváltában a carmagnolót táncolni. Mialatt Garibaldi az erkélyen ült, egy levél papirt hozatott, a melyre néhány sort írt. Egy perczel ezután minden utcaszegleten lehet olvasni, hogy a nápolyi flotta, valamint az egész fegyvertár mostantól Victor Emanuel tulajdona, s a piemonti admirál parancsa alatt áll. A hajók este felé valóban kitudák a piemonti lobogót s számos ágyulövessel üdvözlék azt. Szintezték tévők mind az erődök is, melyek így könnyedén a diktator kezébe menének át. Este önkéntes általános kiváltság. Nem vala ablak világ nélkül, nem vala egy ház is a piemonti lobogó nélkül. Lelkesült örömríadás hangzott szakadatlanul. Mindenki eszméletlenül adá magát át a közámornak. Ölelték egymást ismeretlenek is, urak és hölgyek minden rangkülönbség nélkül. Az ujjongás minden határokat áttört, s még éjjel után is tartott a népség örömrívgása. Garibaldi azonban már kabinéjébe zárkozott Liberio Romanóval s néhány mással, államügyek igazítása vegett, senkit sem bocsátanak be hozzá, egészen feladatával van elfoglalva, s az éppen nem könnyű.

— Frankfurtból a német bundszékvárosból írják, hogy a különböző german törzsekből szövetségi csapatok ismét kezdik elővenni az előbbi évek tanulmányait, s egymással verekedve mutatványt adni a világnak arról: mennyire haladott elő már a német „Mannigfaltigkeit“-ban az „Einheit“. Több napig birkóztak, vagdalkoztak egymás közt, s a sebesülések száma sem csekély. Ausztriaiak és frankfurtiak a poroszokkal álltak szemközt. Szerencse még, hogy a poroszok nagy része távol volt egy gyakorló táborban s nem vehettek elég hathatós részt az atyafias osztozkodásban.

— Abd-el-Kader, írja a „Monde“, 13,000 embert mentett meg, s szentanuk állítása szerint, százszor is kockára tette életét ez emberszerető munkája közben. „Egész keleten, mond a nevezett lap, kivéve tán az angolokat, mindenki úgy nézi Abd-el-Kadert, mint a leendő alkirályság jelöltjét, melyet olyketlen szükségessé tesz fölállítani Szíriában, ha valóban ki akarják békéltetni.“

A legfontosabb újság volt Konstantinápolyban a mult hó végén Bulwer látogatása a portán. Az angol követ a szeriaszker, Riza pasának letételét akarta kieszközölni. Ezen ellenséges indulat okául azt adják, hogy a kormány a szíriai élelem- és egyéb szállítást egy Konstantinápolyban lakó angol kereskedőre, Grace urra bízta; de Riza pasa elvette tőle e foglalkozást, s kedvezőtlenebb feltételekkel egy francia szállítóra bízta. Az angol követ erőlyes levelet intézett e miatt a szeriaszkerhez, ki ugyanazon hangon válaszolt neki. Bulwer úgy vélte, hogy ezt el nem tűrheti, s panaszt tett a szultánnal; de a szultán kedvezése ellenében legkisebb elégtételt sem adott az angol követnek. Mindemellett a Kipriszli pasa visszahívását ez ügygel valóban kapcsolatba. E nagy vezér jó barátja az angoloknak, s volzzsinü, hogy közelebbi visszaérkezése mindent kiegyenlített. — Közelebbi napokban, írják aug. 29-ről, a szultán lakosztályában egy örményt fogtak el, kiről azt beszélik a város, hogy a szultánt meg akarta gyilkolni — az eddigi vizsgálat igazolja e gyanút. Különben az embert felőrültnek mondják.

Bulgáriában is sokat remélnek Garibalditól. A „Morning Chr.“-nak írják onnan: „Ugyátszik, azt hiszik itt, hogy miután Garibaldi győzedelmeskedni fog Nápolyban, a szláv népek általános fellelkesednek. Boszniaország és Hercegovina föllázad, s utána Sophiától Nizzáig az egész nép. Szerbia egész erőly fogja támogatni a mozgalmat. Garibaldi szolgálójában néhány görög tiszt van, kik mielőtt eljön az ideje, odahagyják mostani állomásukat és Thessaliába sietnek.“

Ujabbak. — Turin, szept. 15. Tegnap Fanti tábornok élénk harc után Perugiába bevonult; a pápaik visszahúzódtak az erődbe, mely este megadta magát: 1600 pápai katona, köztük Schmid tábornok, fogságba estek.

— London, szept. 15. A mai „Morning Po“ erősíti, sth. hogy Talleyrandnak Turinból visszahívása csak azért történt, hogy Franciaország a Szárdinia politikájával való egyetértést magától eltávolítsa; Napoleonnak nem szándéka, Piemont ellen valódi oppositcióba lépni.

London, szept. 15. A mai „Times“ megjegyzi: Garibaldi támadása a római helyőrség ellen romlásra lenne Itáliának. Ha Lamoriciere egy csapással tönkre lesz téve, valószínű, hogy Franciaország és Piemont kiegyezzenek. Egy tartomány vagy hercegség további átengedése mindent kiegyenlíthet. Ha pedig hosszabbacskán tart a háború, félő, hogy a katolikus hatalmak beavatkoznak. Az eredmény az olasz szabadság eltűnése lenne.

— Nápoly, szept. 11. Liberio fogja átvenni a diktatorságot Nápolyban, mialatt Garibaldi Lamoriciere-t megtámadja. Garibaldi egy iratában jelenti, hogy az anexionistáknak a kiküldés, hanem csak a Quirinal ormán.

— A „Perseveranza“ f. hó 14-ről jelenti: „A királynak Gaetából való elutazása nem valószínű, a király ott új miniszteriumot alakított. Talleyrand visszahívása Millanóban csekély hatást tett, a francia kormány legújabb kori magatartása által hasonló esendőségre elvoltak készülve.

— Nápolyban még Bosco tbk is álléptt Victor Emanuel szolgálatába.

— Páris, szept. 15. A mai „Patrie“ jelenti: „A nápolyi hadsereg 15,000 főre lesz emelve. A szervezés megtörténtével az olasz egység végetti hadműveletek a végéig pontig folytatni fognak. Persano on vezénylende a nápolyi hajóhadat; tizenöt nagy bárkát építenek [kiszállításokra]. A „Patrie“ szerint ez az adriai tengeren való hadműveletek fontosságáról tesz tanúságot, s hogy Garibaldi semmit se mulaszt el terveinek kivételésére.

— Róma, szept. 11. Tivoli, Genzano és Subiacoban kitűztetett a háromszínű lobogó, de nem sokáig lön fentartva. Rómában s a Campagnában számos forradalmi ügyész van.

Róma, szept. 13. A római udvar nem fogadta el Minerva grófot (a piemonti küldöttest). A nagy excommunicationt várják. A pápa s a bíbornokok legnagyobb része eltökélvén inkább meghalni, mint a szent szék jogából bármint engedni.

— Triesztből távirják 15. szept. Egy tegnap Liverpoolból ide érkezett angol hajón három szekrény lőfegyver találtatott, mit a rendőrség lezáralt. A hajó egyetlen Ancónból jött.

F-t.

Hécsibörze. Szept. 15-kén: Nemzeti kölesön 75.70. Metalliques 5 pcentes 64.40. Urbéri papírok: magyar 66.50. Erdélyi 61.50. Bankrészvény 751. Korona 18.20. Cs. kir. arany 6.34. Ezüst 33 1/2.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1085)

1544. Sz.

Hirdetmény.

A cs. kir. szamosújvári fegyintézet által ezennel köz tudomásul adatik: „miszerint folyó év október 11-kén a fennírt intézetnek irodájában a szalmazsákok töltéséhez szükségeseltő 715 mázsa páhólt szalma szállítása végett ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Rendes bélyegezett ajánlati levelek, melyekben az ajánlott szállítási ár, valamint számokkal egy betűkkel megkivántató — különben is csak a betűkkel tett ár határozand — a kitűzött napig a cs. kir. fegyintézet igazgatóságának be nyújtathatnak.

A feltételek, melyek már az ajánlkozónak ajánlati leveleiben mint ismeretesekek tudatnak fel, naponként a fennírt intézetnek irodájában hivatalos órákban meg tudhatók.

Szamosújvár, szeptember 13-kán 1860.

Brühl.

(2—3)

(1077)

Tan. sz. 1450. | 1860.

Haszonbéri hirdetmény.

A Székely Udvarhely városát illető javadalmi czikket, jelesen: 1) Pálinka-árlási jog. 2) Vásár-vámlási jog. 3) Személt-vámlási jog. 4) Behlén utcai. 5) Szombatfalvi utcai fa-vámlási jogok, s más apróbb jövedelmi czikkkekkel együtt felsbb engedélynl fogva ezen évi október hó 25-én a városi tanácsánál — 1860. november 1-től 1861. október utolsójáig — tehát egy egész évre, haszonbérbe adnak. Haszonbérbe venni szándékozók kötelesek az árverelés megkezdése előtt a kiküldési ár tíz százalékát, u. m. 20 forinttól kezdve fel 400 forintig a é. bántapénzült magokkal hozni, és az árverelő bizottmányának átadni, mely a viszszalépőnek az árverelés után tüstént, a többet ígérőnek pedig, mint már haszonbérőnek — csakis a haszonbéri öszvegre járó két annyi erő biztosíték kijelölése, és a 1/4. évi illeték kifizetése után fog visszaadni. —

Az árverési feltételek egész terjedelemben láthatók a szokott hivatalos órákon, a helybeli tanácsnál.

Sz. Udvarhelyt, szept. 7-én, 1860. A tanácsból.

Solymosy, s. k. polgármester.

NEM HIVATALOS.

(1083)

Értesítés.

Melynl fogva értesítem a t. sz. ekklezsiákat, hogy nálam három ócska orgona van eladó, mivel mindenik helyett új és nagyobb szerű készítték kápolnába vagy kis templomokba használható lenne. Értekezni lehet az iránt bérmentes levél által Kolozsvárt, belsőmagyarutczában 428. sz. a.

Blahunka Lajos, m. k. orgona és zongora művész.

(1082)

Alulírt, a ki a volt tartományi főszámvivő hivatal mellett szolgálván, a számadások készítését, és megvizsgálását alaposan értem, minek megszüntével több magán testületek számadásait készíttettem, ezennel a t. cz. közönségnek szolgálati készségemet ajánlván, kész vagyok felállalni min-

denféle számadások pontos e készítését, vagy a meglevő számadások megvizsgálását, mely fáradozásokért jutalmomat csak a reám bízottak pontos eligazítások után kérem. Lakásom Kolozsvárt Hidelvén, az utjczában 343. szám alatti ház. Márkusfalvi Sipos Sámuel, s. k. volt tartományi főszámvivő hivatali díjnok.

(1081)

(1—4)

A sz.-udvarhelyi casino-egylet alapszabályai felsőbb helyen meg lévén erősítve, a t. cz. alapító és részvényes tagok, tisztviselők választása végett, a f. évi szept. 22. én d. u. 2 órakor Sz.-Udvarhelyen 402. szám alatti házánál tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívattak.

Az ideig. választmány megbízásból
Bacsoni Ádám, s. k.
ref. lelkész és ideig. jegyző által.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farokszelvény 74 sz.)

(1080)

Jószág eladási, vagy haszonbéri hirdetés.

Hunyad megyében Bácsi helységében, a Piski híd 1/2, Szászvárostól 1 1/2, Dévától 1 1/4, V.-Hunyadtól 1, Hátsegtől 2 órányi járásokra, a Hátsegre menő országos utban van egy kényelmes uri lak ellátva gazdasági épületekkel stb., ugyan ott egy koresoma- és jog, két nagy belső telek 70 hold szántó, és egyrésze kaszáló, haszonbérbe kiadó folyó év október 1-sőjétől, akár örökön is eladó. Értekezni lehet bérmentes által, L. E. betűk alatt a szászvárosi postára küldve, postestante.

(1084)

Birtok eladás.

Szödömeter helységében, Érmélek szomszédságában, egy 1,200 magyar holdból álló és tagosítás alatt lévő nemesi birtok: mely all első osztályú szántó és kaszáló földekből, nevezetes szőlőkből, s jövedelmes erdőből, köndvarházzal, gazdasági épületekkel, vendégfogadóval és két szárazmalommal ellátva, szabad kézből örökön eladó. Értekezhetni személyesen alllrt tulajdonosnál, vagy bérmentes levélben per T a s n á d Szödömeter.

Novák Gusztáv,

birtokos.

(1060)

Alulrt tisztelettel jelenti a nagyérdemű t. cz. közönségnek, hogy nála a téli évszakra mindenemű férfi, ugy női a legújabb magyar mintára készült felöltők; nevezetesen férfidubák, és menték, többnemű magyar süvegek, nőimenték többféle mintá szerént a legjobb izléssel készölve találhatnak, még pedig a legutányomabb árokból, melyek megítélésére a nagyérdemű közönség méltányos bírálatát ezennel felhívja.

Ugy szintén mindkét e nemű öltönyök bármily formájú készítésére rendelkeztek a legpontosabb végrehajtással magára vállal, valamint azt is kívánja tisztelettel tudatni, hogy az erdélyi nagyobb vásárokat az idén is meglátogatja.

Prohátzky János.

(1046)

Biasini nagy vendégfogadója Kolozsvárt 1860-dik október 24-kétől 6—10 évre haszonbérbe adandó kedvező feltételekkel; — értekezhetni tulajdonos Biasini Domokos ural Kolozsvárt.

(1—1)

Megjelent

és
Stein Janos könyvkereskedésében
Kolozsvárt kapható:

MAGYAR NEMZET CLASSICUS IRÓI.

Második évi folyamának 1.2. és 3-dik füzet.

Ugyanott kapható:

EGYETEMES MAGY. ENCYCLOPAEDIA.

Kiadja a Sz.-István-Társulat. Szerkeszti Török János. Megjelent az I. köt. A.—Ajuga. ára 4 ft

(RÓF SZÉCHENYI ISTVAN

RÖVID ÉLETRAJZA.

Kotsányi L. öt képpel; ára 1 frt 50 kr.

THALI KÁLMÁN

KÁRPÁTI KÜRT

Költemények, a költő arcképével.

Ára 1 frt 30 kr.

PABST

KALAUZA

A szarvas marha tenyésztésre.

A német eredetiből fordította Császár Ferencz, jegyzetekkel ellátva. Kiadja Galgóczy Károly.

10 könyvamatú színezett ábrával; ára 5 ft.

A KIS TÜNDÉR

Vadnai Károlytól, regény 2 kötetben 2 forint.

JÓZSIKA MILÓ, legújabb regénye

A KÉT BARÁT.

4 kötet ára 4 forint új pénzben.

BOLOND MISKA.

Humoristikus képes naptár, 1861-re ára 80 kr.

SZIGETI ALBUM 1861-re.

Kiadták Szilágyi István és P. Szathmáry Károly; díszes kiállításban 2 képpel ára 4 ft.